

SLOVENCE STRIŽEJO

Matjaž Gams

Prvi del trilogije

ZRCALA RESNIČNOSTI

SLOVENCE STRIŽEJO

TOLIKO STVARI LAHKO ENOSTAVNO IZBOLJŠAMO

Matjaž Gams

Prvi del trilogije

Zrcala resničnosti

Brez ognja, meča in leda, ampak s poštenjem, znanjem, pridnostjo in pametjo

dr. Matjaž Gams
Slovence strižejo

Prva izdaja 2014
Copyright © 2014 dr. Matjaž Gams

Založil: dr. Matjaž Gams
Tisk: CICERO, Begunje, d.o.o.
Naklada: 500 izvodov

Oblikovanje naslovnice: Ernest Vider
Prelom: Mitja Lasič

Vse pravice pridržane. Noben del te knjige ne sme biti kakor koli reproduciran, shranjen ali prepisan brez predhodnega pisnega soglasja lastnika avtorskih pravic.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

323(497.4)

GAMS, Matjaž, računalništvo
Slovence strižejo : toliko stvari lahko
enostavno izboljšamo : prvi del trilogije Zrcala
resničnosti / Matjaž Gams. - 1. izd. - Ljubljana :
samozal. M. Gams, 2014

ISBN 978-961-283-161-5

276101120

William Blake:

»If the doors of perception were cleansed,
everything would appear to man as it is,
infinite.«

Matej 7, 15-23:

»Varujte se lažnih prerokov, ki prihajajo k vam v ovčjih oblačilih,
znotraj pa so grabežljivi volkovi.
Po njihovih sadovih jih boste spoznali.«

Predgovor

Slovinci smo super sposobni kot posamezniki in manjše skupine. Če si pogledamo udeležbo na najbližjih svetovnih prvenstvih oz. olimpijske turnirje v najbolj odmevnih športih:

	ZDA	Rusija	Kitajska	Indija	Slovenija
Nogomet	Da	Da	Ne	Ne	Ne
Košarka	Da	Ne	Ne	Ne	Da
Rokomet	Ne	Da	Ne	Ne	Da
Hokej	Da	Da	Ne	Ne	Da
Skupno	3	3	0	0	3

Pri tem imajo omenjene države v povprečju nad 700 milijonov prebivalcev, Slovenija pa le 2. Podobne rezultate bi dobili pri pregledu medalj na prebivalca, kjer je Slovenija med najboljšimi na svetu. **Mi smo carji!**¹

Na nivoju na nivoju države ali občine pa smo Slovenci pogosto nerodni, včasih celo ekstremno nesmiselni. V tej knjigi najdemo nekaj takih primerov od mikro do makro-nivoja in tudi predlogov, kako jih sistemsko popraviti.

Dogajanja v Sloveniji občasno **uhajajo zdravemu razumu**². Nekatere poteze slovenske nacionalne in lokalne politike so težko razumljive s strokovnega, zdravorazumskega in čisto človeškega zornega kota. Ko se pogovarjamo s kolegi, sosedi, znanci, smo pogosto osupli – kako je kaj takega mogoče, pa vendar se nam dogaja znova in znova.

Medtem ko govorimo o krizi, o zahtevah po privatizaciji pitne vode ali semen, razprodaje še zadnjih slovenskih podjetij, splošnem zategovanju vsem in zlasti javnemu sektorju, pa so **ceste in ulice tako polne avtomobilov višjega razreda kot še nikoli**. Pri tem pa imamo tudi tak dolg in toliko nezaposlenih kot še nikoli. Je to dvojje povezano?

Osnovni moto je, da znamo in zmoremo bolje, če bi le prenehali s prenizkim nivojem delovanja od nacionalne politike pa tja do delovnega mesta ali sprehoda. Tako malo bi bilo treba, da bi iztrebili večji del teh »neumnosti« - samo oživitev povratnih zank in delovanje civilne strokovne družbe.

Odprite oči in povejte naokrog: prevečkrat so nas žejne peljali čez vodo. **Čas je za pamet, znanje in poštenje!**³

Matjaž Gams

¹ Kot odgovor na to tabelo pogosto slišim, da ni objektivna, da se pretirano hvalimo, ker ne osvojimo tudi toliko kolajn. Ampak zakaj se ne bi vsaj občasno pohvalili, saj to počnejo vsi drugi? Zakaj bi vedno o sebi trosili samo slabe novice kot naši mediji – skoraj v vsakem dnevniku poslušamo, kje so delavci ostali brez plač, pa katero podjetje bodo prodali. Ali je Slovenec res srečen le, kadar trpi in samega sebe daje v nič?

Imamo toliko odličnih dosežkov, samo se nekako bojimo spraviti jih na dan. Najstarejše leseno in katerokoli veliko kolo, največji dimnik v Evropi, najboljšo smučarko vseh časov ...

² Včasih slišim, da samo kritiziram Slovenijo. Večina kritik v tej knjigi res leti na slovenske razmere, vendar je kritika opremljena s konkretnimi predlogi, kaj spremeniti. Ne vidim druge možnosti za spremembe, kakor da najprej razkrinkamo slabosti in spuščanje megle, saj bi drugače že davno prišlo do izboljšav. V resnici pa imam Slovenijo enostavno in iskreno rad. To je moja dežela, tu sem se rodil in tu delam večino svojega časa. Zato je toliko pomembneje, da jo izboljšamo, da vsi skupaj zavijamo rokave.

³ Knjiga je posvečena vsem državljanom Slovenije, zlasti tistim dobrega srca, pa tudi onim drugim, do katerih velja biti strpen.

Nekaj pojasnil:

Knjiga je ponekod strokovna in ponekod bolj poljudna, avtobiografska, bolj satirična in ironična, noče biti preveč resna. Smeh se včasih prileže (glej spodaj). Je tudi angažirana, ker želi sporočiti Slovencem, da uvidimo zavajanja in nesmisle, ki jih mrgoli v javnih medijih. Zato in ker enostavno še nismo dovolj zreli, delamo velike in nepotrebne napake, ki so nas že in nas še bodo drago stale. Še nekaj: Morebiten dobiček od prodaje knjige je namenjen Rdečemu križu.

Pri naslovu knjige je bila dilema med »Slovence strižejo« in »Razprodajo Slovenije«. Recimo za spremljavo vsakodnevni prodaji novega in novega slovenskega podjetja malo za res in malo za šalo:

Zaradi prenosa sredstev elit iz Slovenije na novo lokacijo vas obveščamo o izjemni akciji z namenom odprodaje starih zalog:

RAZPRODAJA SLOVENSKE SREBRNINE

*Na osnovno ceno dobite do 1000 % popusta.
Kupite dve slovenski podjetji in dobite tretjega zastonj!
Enkratna priložnost za bogatenje brez tveganja in
nasprotovanja.*

Razprodajo odobril Urad za izgubo časa in denarja!

Nekaj izsekov iz knjige:

Sarkastično bi lahko ponovili – pa saj nas bolj razjezi kazen zaradi prehitre vožnje v višini 100 evrov kot tistih 50 milijard v tujini – kar zneso **25.000 evrov na vsakega državljana Slovenije; ali okoli 13.000 evrov državnega dolga tudi za otroka, nezaposlenega ali bolnega**. 50 milijard je približno dvakrat toliko kot dolg slovenske države (in manj kot skupna zadolženost gospodarstva in Slovenije). Zakaj nas torej 25.000 odtujenih evrov iz žepa vsakega izmed nas ne jezi v tolikšni meri, da bi združeno pritisnili na slovenske politike, da končno vsaj nekaj malega naredijo?

Ljudje smo izgubili živce, kot recimo v Mariboru in potem marsikje po Sloveniji, vendar sta jih policija in kazensko-sodni aparat učinkovito zadržala z **metodami nasilnega diktatorskega režima** na relativno benignih protestih. Neznosno je bilo gledati poročila, kako se politiki na državni in lokalni ravni zagovarjajo, da niso naredili nič neprimernega, nič nedostojnega, pri čemer pa je bilo jasno, **da se jim cedi od prstov in da bi bili v vsaki normalni državi že davno za zapahi**.

Pred kratkim sem na Brionih občudoval dve ogromni jahti, last tajkuna s področja bivše Jugoslavije. Zato, da omenjeni tajkun živi v blišču svetovnega nivoja, tisoči ostajajo brez dela. Če bi jih taisti tajkun srečal na ulici in od njih zahteval po 10.000 evrov od vsakega (toliko zaslužijo letno več, če so zaposleni), bi se gotovo uprli. Tako pa je bilo vse »legalno«, ko jim je »sistemsko pravilno« pobral sredstva, medtem ko bi policisti pozaprli in z vodnimi topovi razgnali protestnike, če bi zahtevali denar nazaj. Je tak sistem kaj drugačen kot **potuhnjeno diktatorski in izkoriščevalen?**

Vsebina / Kazalo

Kaj je šlo narobe?	11
Kdo je kriv?	23
Iz starih napak v nove?	31
Nekvalitetno odločanje in vodenje	39
Delno zgrešena evropska in slovenska vizija	45
Slovenska birokracija über alles	55
Slovenija na poti v informacijsko diktaturo	65
Je Slovenija (še) prijazna država?	73
Dobronamerni nasveti slovenski politiki	77
Kako naprej v lepše čase?	89
Programi reform skozi strokovno oko	101
Je ekonomija znanost?	109
Kaj povedo strokovne analize?	117
Strokovnost in naivnost	121
Manifest socialnega inteligentnega kapitalizma	129
Smo dovolj jezni za izboljšave Slovenije?	135
Sklepna misel	143
Dodatek 1: Dobro jutro, pamet	145
Dodatek 2: Ležeče policaje na avtoceste!	155
Dodatek 3: Nekaj preprostih splošnih mitov	161
Dodatek 4: Predstavitev avtorja	171

Strokovnjak s področja umetne inteligence in eden največjih slovenskih raziskovalcev informacijske družbe profesor dr. Matjaž Gams nam v svoji pronicljivi knjigi dokazuje spregledano dejstvo, ki se vleče iz časov socializma tudi v samostojno Slovenijo – to je, da ima slovenska tehnična inteligenca veliko bolj analitičen in na empiričnih dejstvih utemeljen pogled na sodobnost, kot pa nam ga dnevno vsiljujejo družboslovci, pravniki, ekonomisti in lobisti.

Matjaž Gams nam z rezilom britve secira mite, polresnice ter zavajanja elit in neoliberalcev, s katerimi, po njegovem mnenju, ti povečujejo socialno neenakost in zavirajo razvoj tako Slovenije kot sveta.

Ljudske množice, ki lahkoverno nasedajo reklamam, so brez moči v »demokratski« strankokraciji. Posebej so analizirani pravniki, ekonomisti in politiki kot najbolj odgovorni za trenutne težave.

Knjiga je strokovno dobro podprta, razlaga pa na poljuden, vsem razumljiv način. Dobro vero v ljudi in Slovenijo spremljajo konkretni predlogi izboljšav, s katerimi bi se spet razcveteli.

Vida Petrovčič

ISBN 978-961-283-161-5

9 789612 831615